

MILJØ-
DIREKTORATET

Breheimen nasjonalpark

Årsrapport frå SNO 2021

Liv Byrkjeland og Øyvind Angard
SNO Luster og SNO Skjåk

Innhold:

1. Kontroll, tilsyn og informasjon
2. Registrering - overvaking
3. Forvaltingstiltak
4. Andre tema
5. Utviklingstrekk og tilrådte oppfølgingspunkt

1. Kontroll, tilsyn og informasjon

Motorferdsel

Villrein

Byggesaker

Skilting - informasjon

Motorferdsel

Ikkje avdekt ulovleg kjøring i verneområda

Ikkje vore prioritert lovlegheitskontroll pga Covid

Oversiktlege forhold med kven som køyrer ifht varslingsvilkår

Villrein

Jaktoppsyn: 7 SNO-tilsette som til saman legg ned 60 dagsverk i Reinheimen og Breheimen saman med 15 oppsyn frå villreinutvalget

Fokus på alt lovverk, ikkje berre viltlova
1 anmeldt, 20 OPS

Fellingsprosent Breheimen: 84,33
253 av kvota på 300 dyr er skutt

Fellingsprosent Reinheimen: 71,24
570 av kvota på 800 er skutt.

Foto: Øyvind Angard

Foto: Øyvind Angard

Strukturteljing og områdebruk

SNO bidreg med ein del dagsverk ifbm strukturteljinga etter jakta. I tillegg registrerar vi områdebruken gjennom året, og forholda for villreinen generelt. Dette i tett samarbeid med villreinutval og nemd.

Tamrein og villrein i Breheimen

Lom tamreinlag nyttar lomsdelen av Breheimen på sørsida av kommunegrensa til Skjåk i tida ca februar til april. Vinterflokken deira ligg på ca 2400 dyr.

Foto: Øyvind Angard

SNO er i kontakt med gjetarane fleire gonger om vinteren.

Villreinen er oftare nå enn før, i området sør for Lundadalen i den tida tamreinlaget er på Lomseggen. Dette kan føre til utfordringar til sameksistensen mellom tam og vill rein i Breheimen.

Dialog mellom alle partar er viktig i denne prosessen.

Foto: Øyvind Angard

Skilting og tilsyn ferdsel og bandtvang

Årleg skilting langs utfartsårer frå
Grotli inn mot verneområdet

Foto: Liv Byrkjeland

Byggesaker

Sak på Dulsete - oppattbygging etter flaumen, ikkje omsøkt

Foto: Liv Byrkjeland

Foto: Øyvind Angard

Informasjon -skilting

Nye løveskilt skilt ved Tussen, Tussavatne, Skårivatnet, fjerna droneskilt i Mørkridsdalen.

Droneskilt i nasjonalparken

Nytt informasjonsskilt i Dumdalen

Foto: Øyvind Angard

Foto: Liv Byrkjeland

Foto: Liv Byrkjeland

Informasjon – guida turar

SNO og nasjonalparkforvaltar har delteke som fagpersonar på to arrangement:

- Mørkridsdalen med Sogndal turlag
- Vigdalen med Breheimsenteret

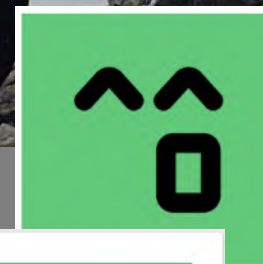
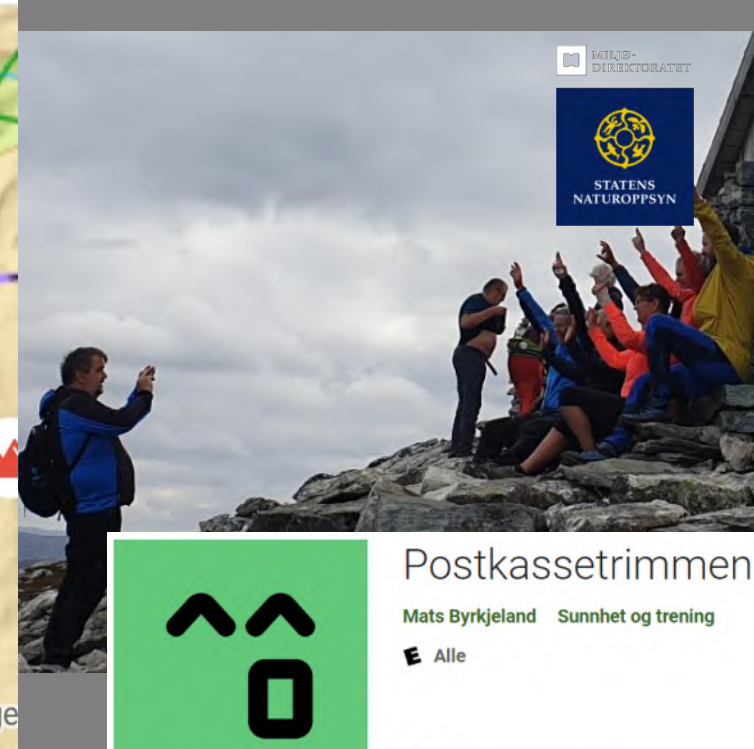
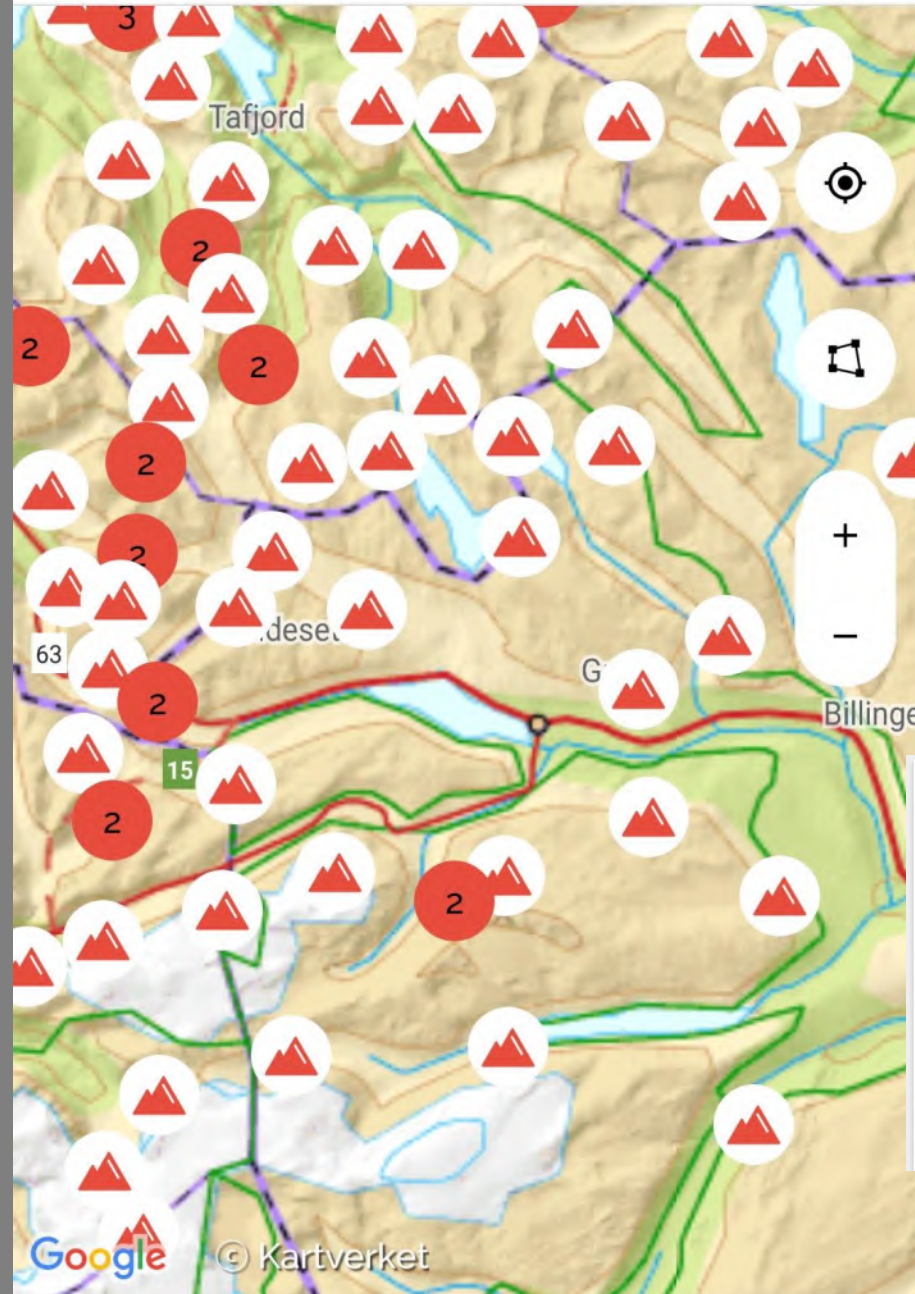
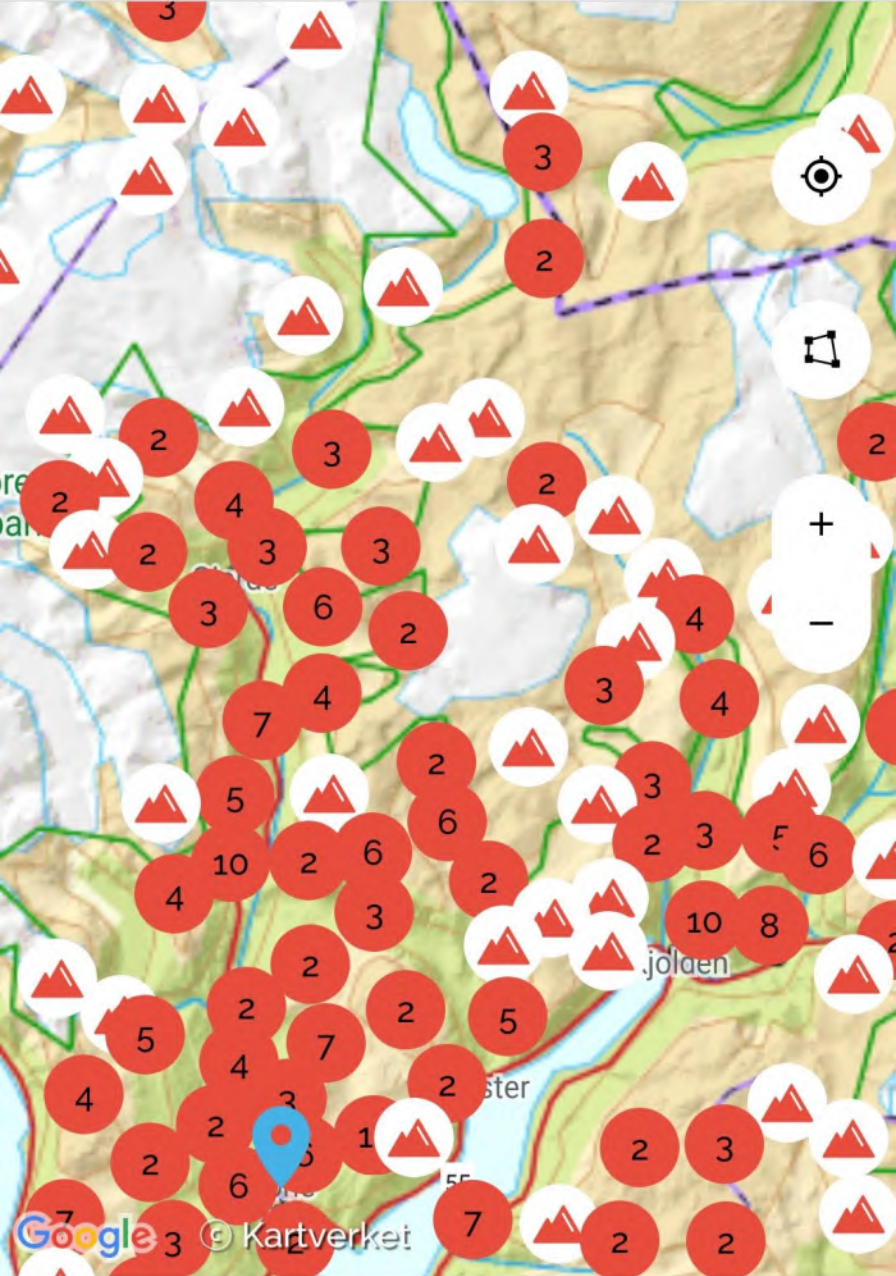
2. Registrering - overvaking

Ferdelstelling i Mørkridsdalen og
Mysubytta

Digitale plattformer - vanskeleg å styre
besøk for forvaltinga (apper):

- *Instapunkt*
- *Postkassetrimmen*
- *Strava*
- *UT.no*

*I tillegg til topptrim, turbok,
postkassar mm*

Postkassetrimmen

Mats Byrkjeland Sunnhet og trening

Alle

Legg til i ønskelisten

UT.no - hele Norges
Den Norske Turistforening

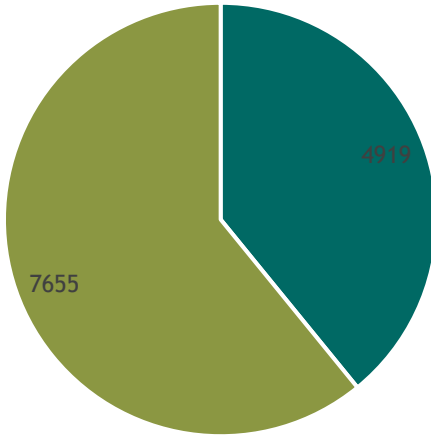
Strava: Track Running, Cycling & Swimming

Strava Inc. Sunnhet og trening

Tenåringer

Tilbyr kjøp i appen

Inn (mørk) Ut (lys)

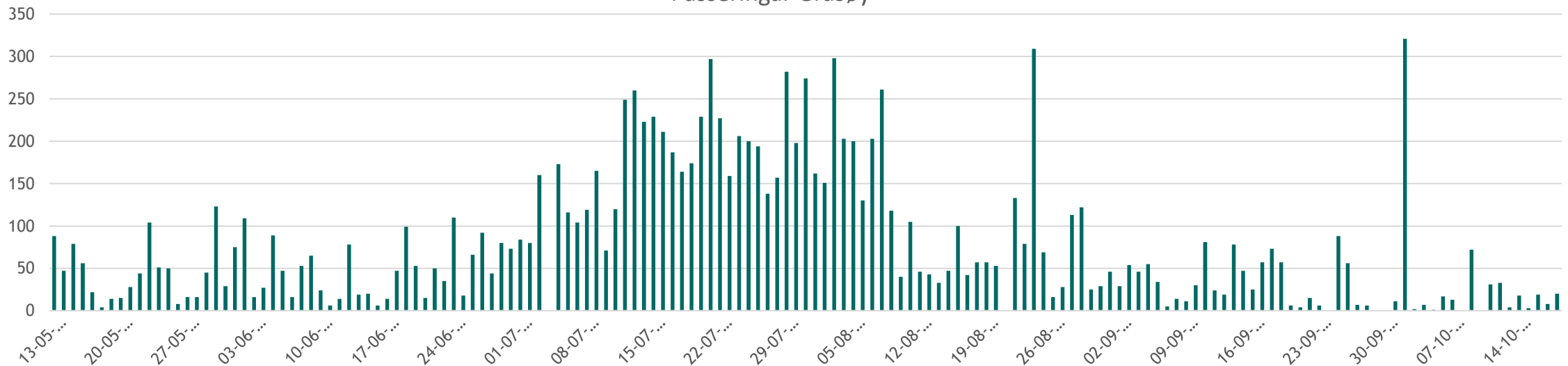
Resultat ferdelsteling Grasøy

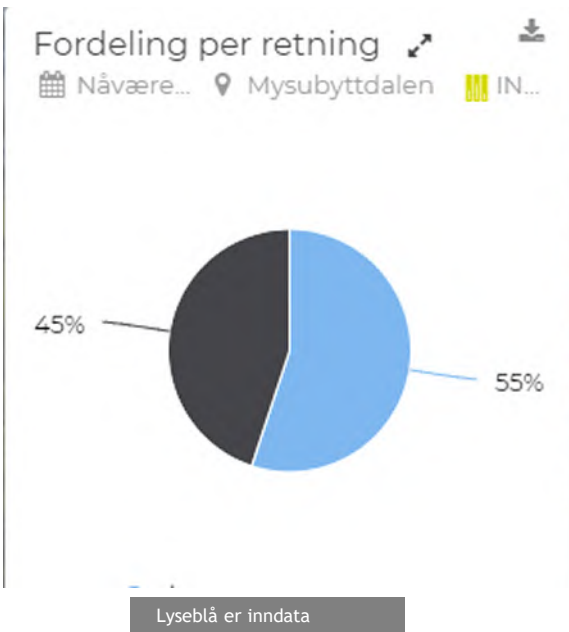
Dårlege data, masse feil. Masse tall registrert kl. 08:00 og 20:00 (rundt 50 000), desse er fjerna.

Likevel mest sannsynleg auke, 12 574 mot 6 467 i fjor, veldig usikre tall.

Større slitasje på stinettet i Mørkridsdalen - Jostedalen.

Passeringar Grasøy

Ferdselstelling Mysubyttaldalen

Nokonlunde pålitelege data, med nokre justeringar.

349 passeringar inn og 286 ut. Totalt 635.

Trafikk per dag ↗

📅 06/04/2021 → 10/06/2021

Foto: Liv Byrkjeland

Bevaringsmål

Overvaking av effekten av tiltak

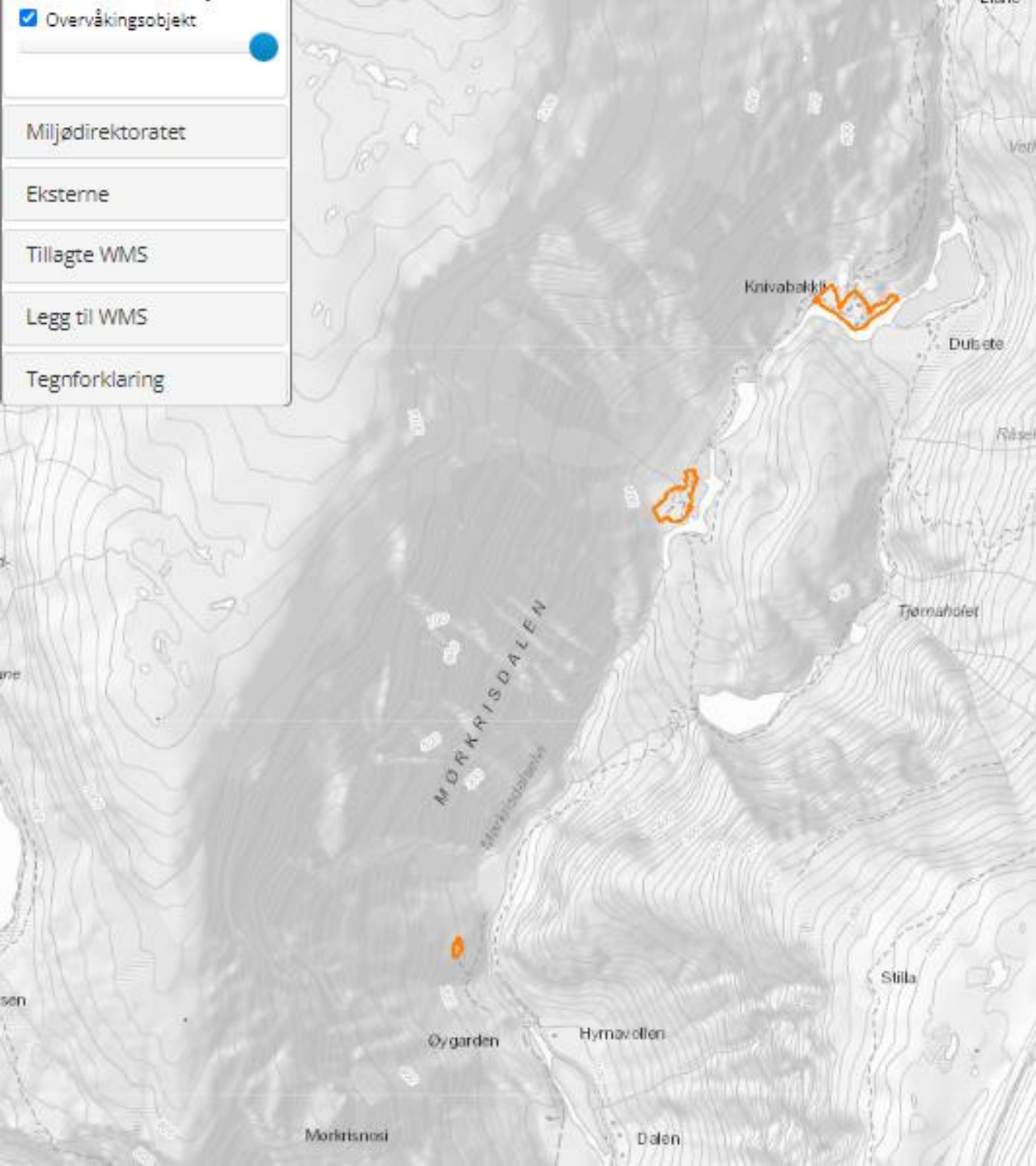
Nye bevaringsmål etablert i Høydalen i 2021

Elles overvaking i Mørkridsdalen og Vigdalen:

1. Lauvenga i Mørkri
2. Lauvenga i Steinhaugen
3. Slåttenga på Knivabakkgjerdet
4. Naturbeitemarka på Knivabakkli
5. Naturbeitemarka på Vigdalsstølen

Foto: Liv Byrkjeland

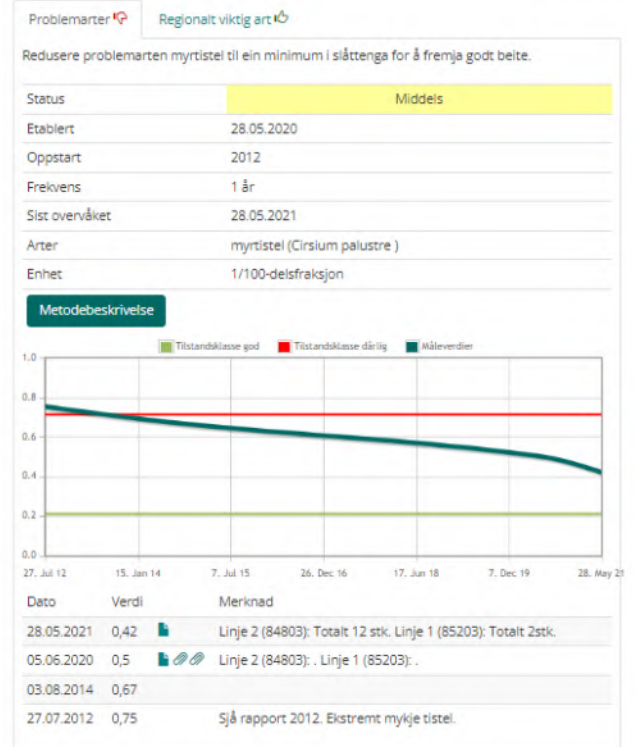
Døme på resultat

Knivabakkgjerdet (144004)

Forvaltningsmyndighet Fylkesmannen i Vestland
Kommune Luster
Verneområde Mørkridsdalen
Etablert 28.05.2020

Skjema

Bestandsovervaking - Rovvilt

- Ynglehireregistrering jerv.
Dokumentert 2 hi i Breheimen,
og funne dna av 8 dyr.
- Ellers sporadisk aktivitet av
gaupe i randsona av parken.
Ikkje dokumentert ulv eller
bjørn.

Registrering sårbare arter

I samarbeid med bl.a.
Statsforvaltaren og NOF

Jaktfalk, reirplasser

Hubro, lyttestasjonar

Kongeørn, reirplassar

Fjellrev - sporteikn. Fjellrev
(hann) registrert ved Dumhøe på
Sognefjellet, men yngling ikkje
påvist.

Navn	Status
Slått i Mørkridsdalen; Dulsete og Knivabakkli	✓
Haustbeiteprosjekt Grandali og Knivabakkli	✓
Rydding av einer, vier og bjørk, Søre Høydalen	✓
Inngjerding og rydding av naturbeitemark	✓
Rydding av kratt kring naturbeitemark	✓
Informasjon av ferdselsreglar i Dumdalen	Avvent
Informasjonsskilt Fagredalen og Viva	Avvent
Haustbeite Vigdalsstølen	✓
Uttak av gran i Vigdalen LVO	✓
Framhald skjøtsel i Mørkridsdalen	✓
Grusing buforveg ved Kakkhalsgjerde	✓
alm i Mørkridsdalen	✓
Rydding av flomskog i overkant av Dulsetesvåi	✓
Beiteprosjekt med storfe i Mørkridsdalen	÷
Rydding kring Breidsete og Drivande	✓

3. Forvaltningstiltak

Gjennomførte tiltak etter
bestillingsdialogen 2021 - dei fleste tiltak
gjennomført etter planen....

Kontroll av utførte tiltak (rapportert i
verneområdeloggen)

Bestillingar av SNO ressurs

Rydding i Høydalen

SNO-dugnad

Godt samarbeid med sætereigarar

Tenestekjøp fjellstyre

Inngjerding

Bru og brukar

SNO-dugnad ca 20 stk

Terje Marstein med kloa

Rydding på Mysubytta

Skjåk allmenning på tenestekjøp og prosjekt

Rydding av reinsgardar Sottjønn og Dyringshø

Rester etter trådgjerde på
Sottjønnene

Trerester etter reinstrå på
Dyringshøe

Nedkjøring av dieselfat

Frakta ned 600 liter diesel frå Galdvassvegen, der planen var å restaurere vassvegen med gravemaskin.

Skrinlagt pga vanskeleg terreng for gravemaskina.

Dieselfata av plast måtte ned frå fjellet før dei vart for skjøre.

Foto: Lasse Tuften

Foto: Liv Byrkjeland

Rydding på Drivande, Breidsete og Vigdalsstølen

- Slått på støsvollen på Drivande etter oppskrift i skjøtselsplanen
- Rydding av kulturminne på Breidsete - hogst av einer på tufter, rydding av sti og hogst av bjørkekratt i dyregraver.
- Haustbeite på Vigdalsstølen
- Rydding etter granhogst på Vigdalsstølen

FØR

ETTER

Alle foto: Liv Byrkjeland

Foto: Liv Byrkjeland

Tiltak på buforvegen i Mørkridsdalen

Grusing i Kakkhaldsgjelet

Bru - Nobbakloppi

Rydding mot flaum over Dulsetesvåi

Foto: Kjell Einar Ormberg

Skjøtsel i Mørkridsdalen

- Slått på Dulsete og Knivabakkgjerdet
- Slått på Knivabakkli
- Rydding av tistel på Knivabakkli og Dalen
- Haustbeite på Grandali og Knivabakkli

Steinhaugen

Styving og fristilling av alm i Mørkridsdalen

Planlegging av tiltak med Økolog Vatne

Feltarbeid med kartlegging og detaljplan i november

SNO følger opp tiltaket med permanent merking av tre, rekruttering av nye styvingstre, innpakking mot hjort og kople undersøkinga på bevaringsmål (NatStat/Netreg)

Foto: Liv Byrkjeland

Mange sjeldne artar i almeskogen

Chlorostroma vestlandicum og almekullsopp

Skrukkeøre

Almelav

Alle foto: Liv Byrkjeland

Lushatthumle

Rydding i SNO regi i Mørkridsdalen

- Utviding med ny rydding av lauvenga i Gammelmannsteigen (Mørkri) i januar, februar, og slått i juni og august.
- Slått av Steinhaugen i juni og september
- Rydding av uønska artar på Berget og Knivabakkgjerdet

Siste slått september

Siste slått. Begge foto: Liv Byrkjeland

Foto: Rein-Arne Golf

Innspel om ønska SNO ressurs.											
År: 2021											
Bestillar: Breheimen nasjonalparkstyre											
Verneområder	Prioritet (kategori 1, 2, 3)	Verneområde/innsatsområde/lokalitet	Forankring og beskrivelse av oppdraget	Anslått tidsbruk i dagsverk				Metodebeskrivelse evt henvvisning		Ansvarlig i SNO-L	
Tilsyn/kontroll	1	Breheimen nasjonalpark, Mørkridsdalen LVO, Vigdalen LVO, Mysubytta LVO, Høydalen LVO, Strynefjellet LVO, Høyrokampen naturreservat	Oppfølging av dispensasjonssaker fatta av nasjonalparkstyret og forvaltarar (inkl. utbetring og tilrettelegging av stiar etter flaumen). Gjeld oppfølging av dispensasjonar, både styrevedtak og delegerte vedtak, inkludert kontroll av motorferdsel	Liv:	7	Øyvind:	7	Generell prioritering av kontrollverksemd. Kontroll/Godkjenning av tiltak, inkludert kontroll av motorferdselløyve/kørebok når løyvet er gjeldande. ✓		Øyvind Angard Liv Byrkjeland	
Tiltak (skjøtsel/tilrettelegging)	1	Mysubytta	Skjøtselsplan - Tenestekjøpsavtaler	Liv:	0	Øyvind:	2	Bevaringsmål - Hogst, Rydding, Slått, Beiting		Øyvind Angard	
Tilrettelegging	2	Honnsrøve NR	Varding stig Botn-Åsen	Liv:	0	Øyvind:	1	Varding og noko rydding ✓		Øyvind Angard	
Informasjon	1	Breheimen generelt	Skifte ut gamle og slitne løveskilt. Kontroll informasjonsskilt Viva og Fagredalen. Sette opp droneskilt (underskilt på løveskilt) i innfallsportar med sårbare artar, jf. Sårbarheitskartlegging (Kistefoss).	Liv:	2	Øyvind:	1	Utskifting av løveskilt og montering av droneskilt i utvalde innfallsportar. Kontroll informasjonsskilt Viva og Fagredalen. ✓		Øyvind Angard Liv Byrkjeland	
Skjøtsel av vegetasjon	1	Mørkridsdalen LVO, Vigdalen LVO	Oppfølging av tiltak i tenestekjøpsavtaler. (Slått, Dulsete, haustbeiteprosjekt, tilrettelegging og utbetring av stiar)	Liv:	8	Øyvind:	1	Oppfølging i felt ✓		Liv	
Skjøtsel av vegetasjon	2	Mørkridsdalen LVO	Slått av lauveng ved Mørkrid og rydde på Berget	Liv:	2	Øyvind:	0	Årleg slått i juni for å få vekk høgstauder og få fram slåtteartar, samt tiltak mot lauvoppslag ✓		Liv	
Kartlegging/registrering/overvåking	2	Mørkridsdalen LVO og Vigdalen LVO	Registrering av tekniske installasjonar	Liv:	3	Øyvind:	0	Mål på bygningar og registrering av andre installasjonar. Prioritere stølsområde med høg aktivitet.		Liv	
Informasjon	1	Breheimen nasjonalpark	Oppsetting av skilt	Liv:	0	Øyvind:	3	Sette opp hovedtavle og mindre skilt ved inngangen til grottene. ✓		Øyvind	
Skjøtsel av vegetasjon	1	Vigdalen LVO	Uttak av gran Sagavollen. Tiltak har forankring i skjøtselsplan.	Liv:	4	Øyvind:	0	Behov for oppfølging av arbeid og rydding i felt ✓		Liv	
Kartlegging/registrering/overvåking	1	Breheimen NP, Vigdalen LVO og Mørkridsdalen LVO	Overvaking og fjerning av framande artar, gran	Liv:	2	Øyvind:	2			Øyvind og Liv	
Skjøtsel av vegetasjon	1	Høydalen LVO	Inngjerding av areal for å få opp beitetrykket og rydde naturbeitemark for ener m.m.	Liv:	0	Øyvind:	5	Bistå med gjennomføring av tiltak i felt. ✓		Øyvind	
Kartlegging/registrering/overvåking (inkludert bevaringsmål)	1	Rauddalen, Dumdalen, Hødnevollen, Mørkrid	Ferdselsteljarar	Liv:	2	Øyvind:	2	Oppsett og nedattaking, inkl. oppfølging. ✓		Øyvind/Liv	
Tilrettelegging	1	Breheimen	Fjerning av gammelt gjerde. Dyringshøe og Sottjønn.	Liv:	0	Øyvind:	2			Øyvind	
Skjøtsel haustingsskog		Mørkridsdalen LVO	Oppfølging av skjøtselsplan, tiltak lauveng og haustingsskog	Liv:	4	Øyvind:	0	Planlegge og følgje opp arborist i felt, samt fristilling av alm ✓		Liv	
Kartlegging/registrering/overvåking (inkludert bevaringsmål)	2	Mørkridsdalen LVO og Vigdalen LVO	Overvaking, bevaringsmål Vigdalen og Mørkridsdalen LVO	Liv:	4	Øyvind:	0	Prøve ut Natreg og Natstat ✓		Liv	

4. Andre tema

Kulturminne

Bistand regionalt og nasjonalt

RESTORE

RESTORE
restoration of semi-natural
habitats

Møte for alle partnere
29.01.2021

Kulturminne – fonnnfunn

Funn av gamle gevir og bein ved Spørteggbreen – sendt til Universitetet i Bergen for analyse og arkivering.

Registrering av kulturminner

GPS-merking av kulturminner

Fotografering

Beskrivelse av tilstand

Evt registrering av nye funn

Hustuftene på Neto

Foto: Øyvind Angard

Bistand andre verneområder og skal- oppgåver

Naturrestaurering, kompetansebygging,
kontroll...

Foto: Øyvind Angard

Foto: Øyvind Angard

Foto: Øyvind Angard

Foto: Veri Media

5. Utviklingstrekk og oppfølgingspunkt

Utviklingstrekk og tilrådde oppfølgingspunkt for SNO i 2022

1. Større fare for blanding mellom villrein og tamrein - følge med på dette.
2. Omlegging til ny merkevare - sette av nok tid til oppfølging. Skilting i Dumdalen.
3. Følge med på vedtak og byggesaker
4. Følge opp villreinjakta, motorferdsel, kulturminne, besøksmengde
5. Følge opp bevaringsmålarbeidet
6. Elles som før når det gjeld oppsyn

Oppfølgingspunkt forvaltningstiltak forvaltning/SNO i 2022

1. Alle skjøtselsoppgåver må vidareførast. Utvide slåttene på Dulsete?
2. Nye bevaringsmål på eksisterande tiltak (Drivande, Dulsete, Mysubytta mm)
3. Sherpa arbeid på buforvegen i Mørkridsdalen - Dulsetesvåi, Svinatjødni - Råsamyri
4. Meir nøyaktig fotografering og måling av bygningar
5. Oppfølging av tiltak i Steinhaugen - tiltak for å ta vare på almen

